

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

KAPITOLA 6

PLATOBNÝ STYK

6

6 PLATBNÝ STYK

6.1 PRÁVNE A INŠTITUCIONÁLNE ASPEKTY

Oblasť platobného styku v Slovenskej republike je upravená najmä zákonom č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o platobnom styku“).

V roku 2008 bola prijatá priama novela zákona o platobnom styku (zákon č. 270/2008 Z. z.). Prijatie tejto novely súviselo so zmenami v tuzemskom platobnom systéme SIPS a s napojením sa na platobný systém TARGET2 od 1. januára 2009 z dôvodu zavedenia eura v Slovenskej republike.

Zásadným právnym predpisom európskeho práva je smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. 11. 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje sa smernica 97/5/ES (ďalej len „smernica o platobných službách“).

Hlavným zámerom smernice o platobných službách je vytvorenie jednotného platobného trhu v rámci Spoločenstva (vrátane krajín Európskeho hospodárskeho priestoru), a to zavedením harmonizovaného právneho rámca a so zámerom zrušiť hranice na vnútornom trhu pri poskytovaní platobných služieb.

Národná banka Slovenska v spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky začali v priebehu roka 2008 proces transpozície smernice o platobných službách, ktorá bude transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky prijatím nového všeobecne záväzného právneho predpisu s predpokladanou účinnosťou od 1. novembra 2009. Prijatím tohto právneho predpisu bude zrušený zákon o platobnom styku.

Návrh právneho predpisu, ktorým bude transponovaná smernica o platobných službách, upravuje predovšetkým:

a) práva a povinnosti poskytovateľov platobných služieb a používateľov platobných služieb pri poskytovaní platobných služieb v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru v menách

týchto štátov, a to v rozsahu smernice o platobných službách zohľadňujúc princíp plnej harmonizácie a pri poskytovaní ostatných platobných služieb v rozsahu minimálnych požiadaviek na poskytovanie takýchto služieb (nad rámec smernice o platobných službách),

b) podmienky na vznik a podnikanie platobných inštitúcií v rozsahu smernice o platobných službách zohľadňujúc princíp plnej harmonizácie,

c) podmienky na vznik a podnikanie inštitúcií elektronických peňazí v rozsahu európskeho práva,

d) podmienky na vznik a prevádzkovanie platobných systémov v rozsahu európskeho práva a

e) sťažnosti, reklamácie a podmienky mimosúdneho riešenia sporov pri poskytovaní platobných služieb.

Súčasťou slovenského právneho poriadku sú aj nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES):

- nariadenie č. 2560/2001 o cezhraničných platbách v eurách a
- nariadenie č. 1781/2006 o údajoch o príkazoch, ktoré sprevádzajú prevody finančných prostriedkov.

V priebehu roka 2008 sa Ministerstvo financií Slovenskej republiky v spolupráci s Národnou bankou Slovenska podieľali na legislatívnom procese rekonštrukcie nariadenia č. 2560/2001 o cezhraničných platbách v eurách.

S účinnosťou od 1. júla 2003 bol zriadený Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave, ktorý má v súčasnosti dve komory:

- a) komoru pre rozhodovanie sporov z platobného styku,
- b) komoru pre rozhodovanie sporov z iných obchodnoprávných alebo občianskoprávných vzťahov, ktorá začala svoju činnosť 1. januára 2004.

V roku 2008 Národná banka Slovenska schválila návrh Slovenskej bankovej asociácie neplatiť v roku 2008 príspevok na činnosť Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie, a to vzhľadom na výsledky hospodárenia

tohto súdu a dostatok finančných prostriedkov na činnosť komory pre rozhodovanie sporov z platobného styku. Zároveň Národná banka Slovenska schválila dodatok č. 3 Štatútu Stáleho rozhodcovského súdu.

6.2 PLATOBNÝ SYSTÉM SLOVENSKEJ REPUBLIKY

6.2.1 Konceptia platobného styku v SR v súvislosti so zavedením eura

Slovensko sa vstupom do eurozóny zaviazalo pripojiť sa na nový platobný systém TARGET2, keďže realizácia menových obchodov prostredníctvom neho je mandatórnou požiadavkou. Príprava stratégie a postupu pre proces pripojenia sa začala už v roku 2005 deklaráciou guvernéra NBS o pripojení sa na systém TARGET2 najneskôr v čase prijatia eura na Slovensku. Rozhodnutie o budúcej podobe platobnej infraštruktúry na Slovensku vzniklo koncom roka 2006, keď bola schválená stratégia počítajúca so systémom SIPS ako s platformou na spracovanie a klíring retailových (maloobchodných) platieb vo forme tzv. pridruženého systému k systému TARGET2 vyňatím funkcionality RTGS z pôvodného systému SIPS a jej nahradením systémom TARGET2.

Zvolenú stratégiu prebudovania platobnej infraštruktúry na Slovensku podporila aj slovenská banková komunita, ktorá sa zaviazala na účasť v systéme TARGET2 a na využívanie budúceho systému EURO SIPS. Intenzívnu koordináciu prípravy bankového sektora na pripojenie sa do TARGET2 Národná banka Slovenska začala od septembra 2007, keď bol predstavený podrobný plán zahŕňajúci potrebné analýzy procesov na strane bánk a budúcich pridružených systémov (EURO SIPS, Centrálny depozitár cenných papierov, First Data Slovakia), školenia budúcich účastníkov, registráciu do SWIFT-ových služieb, tri fázy koordinovaného testovania v systéme TARGET2 a napokon registráciu do produkčného prostredia.

Národná banka Slovenska počas roka 2008 zorganizovala 8 pracovných stretnutí so zástupcami účastníkov bankového sektora, na ktorých pravidelne informovala o postupe prác, usmerňovala ich ďalší postup, vyhodnocovala testovanie a s blížiacim sa koncom roka spresňovala všetky kroky nevyhnutné na úspešné zvládnutie pre-

chodu na menu euro v oblasti bezhotovostného platobného styku. V spolupráci s Európskou centrálnou bankou, ako aj so zástupcami prevádzkovateľa systému TARGET2, koordinovala NBS nielen pripojenie bankového sektora, ale aj pripojenie samotnej Národnej banky Slovenska (viac o týchto činnostiach v kapitole 6.3). Nešlo však iba o prípravu v oblasti technického napojenia, ale i v oblasti odborného, organizačného a personálneho zabezpečenia prevádzky systému TARGET2-SK a prípravy legislatívneho záze-
mia zmien v platobnej infraštruktúre.

Národná banka Slovenska, ako aj banky a pridružené systémy potvrdili na konci roka 2008 svoju pripravenosť na začatie riadnej prevádzky a celý proces pripojenia sa na systém TARGET2 bol zavŕšený úspešným prevodom korunových zostatkov účtov bánk v systéme SIPS na účty v systéme TARGET2-SK v mene euro.

Súčasťou úloh Národného plánu zavedenia eura v Slovenskej republike bola aj zmena koncepcie medzibankového platobného styku v Slovenskej republike, a tak sa v súvislosti s prijatím eura v Slovenskej republike pripravoval platobný systém SIPS na transformáciu z jediného tuzemského medzibankového platobného systému na pridružený systém transeurópskeho platobného systému TARGET2.

Cieľom aktualizácie platobného systému SIPS na pridružený platobný systém EURO SIPS bola zmena existujúceho medzibankového platobného systému tak, aby:

- vyhovoval požiadavkám kladeným na pridružený systém (ancillary system) k systému TARGET2,
- realizoval rovnakú funkcionality, akú v súčasnosti zabezpečuje platobný systém SIPS,
- k 1. januáru 2009 nahradil menovú jednotku slovenská koruna za menovú jednotku Európskej únie euro,
- od 1. januára 2009 vykonával spracovanie a multilaterálny klíring maloobjemových domácich platieb („retailový systém“) so zúčtovaním výsledkov klíringu týchto domácich transakcií v TARGET2-SK,
- zachoval cenovú úroveň porovnateľnú s existujúcim platobným systémom SIPS.

Vzhľadom na to, že platobný systém SIPS nemal v poslednom štvrtroku 2008 pracovať v duálnom

režime, ale v posledný deň roka ho mal priamo nahradiť nový systém EURO SIPS, projekt transformácie platobného systému SIPS bol rozdelený do dvoch etáp.

Náplňou prvej etapy bola – na zabezpečenie stabilizácie prevádzky systému ešte pred zavedením meny euro – implementácia a nasadenie aktualizovaného platobného systému SIPS do produkčnej prevádzky s menou slovenská koruna, so zabudovanou funkcionalitou a s parametrami budúceho platobného systému EURO SIPS. Aktualizovaný platobný systém SIPS na zavedenie eura sa od 22. júna 2008 implementoval v Národnej banke Slovenska a u všetkých účastníkov medzibankového platobného styku. Týmto dňom bol platobný systém SIPS pripravený na parametrizáciu na pridružený systém EURO SIPS a na prechod z meny slovenská koruna na menu euro, ktorú bolo potrebné vykonať 31. decembra 2008 po uzávierke posledného prevádzkového dňa medzibankového platobného systému SIPS.

Náplňou druhej etapy bolo testovanie pripojenia platobného systému EURO SIPS na systém TARGET2-SK prostredníctvom služieb spoločnosti S.W.I.F.T s cieľom správne nastaviť parametre a bezpečnostné funkcie infraštruktúry a dátových prenosov medzi platobným systémom EURO SIPS a systémom TARGET2-SK. Po úspešnom ukončení testu pripojenia sa testovala prevádzková súčinnosť platobného systému SIPS EURO ako pridruženého systému TARGET2-SK v súlade s požiadavkami Eurosystemu. Platobný systém EURO SIPS sa podieľal ako jeden z budúcich účastníkov systému TARGET2-SK na testoch krajiny a vykonal testovanie predpísaných testov v stanovených termínoch. Paralelne sa otestoval samotný prechod platobného systému SIPS na prevádzku pridruženého systému EURO SIPS so zmenou parametrov a jeho prevádzky v mene euro.

Zároveň prebiehala príprava zmluvnej agendy s budúcimi účastníkmi platobného systému EURO SIPS súvisiacej so zmenou funkcionality platobného systému na pridružený systém a so začiatkom vykonávania medzibankového platobného styku v mene euro. V nadväznosti na zmenu funkcionality platobného systému sa od 1. januára 2009 menilo postavenie niektorých účastníkov existujúceho platobného systému.

Traja účastníci sa transformovali na 2 pridružené systémy TARGET2-SK a 2 účastníci zvolili zúčtovanie platieb cez iné subjekty. Podpísanie zmluvy o platobnom systéme EURO SIPS s jeho budúcimi účastníkmi sa vykonalo do prvej polovice decembra 2008. K 1. januáru 2009 sa 27 subjektov stalo aktívnymi účastníkmi platobného systému EURO SIPS.

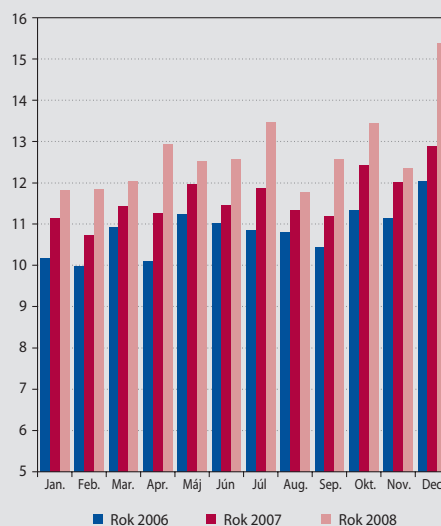
V zmysle platných pravidiel otvoril 31. decembra 2008 v popoludňajších hodinách platobný systém EURO SIPS prvý prevádzkový deň ako pridružený platobný systém TARGET2-SK. Otvorenie prvého prevádzkového dňa v mene euro prebehlo bez problémov a v stanovenom čase podľa platného harmonogramu tohto systému.

6.2.2 PLATBY REALIZOVANÉ PROSTREDNÍCTVOM SIPS

V roku 2008 bolo do platobného systému SIPS zapojených 32 účastníkov medzibankového platobného styku, pričom z pohľadu domácej kategorizácie účastníkov sa do platobného systému zapojilo 30 priamych a 2 nepriami účastníci. Počet účastníkov a ich zastúpenie sa v priebehu roka 2008 nemenili a na konci roka bol zoznam zhodný so začiatkom roka 2008.

V roku 2008 sa prostredníctvom medzibankového platobného systému SIPS uskutočnilo doved-

Graf 42 Vývoj počtu transakcií uskutočnených v SIPS (mil.)

Zdroj: NBS.

Tabuľka 33 Počet transakcií uskutočnených v SIPS (mil.)

	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Máj	Jún	Júl	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
2004	8,12	8,09	8,94	8,57	9,11	9,46	8,81	9,06	8,94	9,27	9,42	10,93
2005	8,86	9,14	9,91	9,88	10,25	10,24	9,84	9,91	9,83	10,24	10,28	11,34
2006	10,18	9,99	10,92	10,09	11,23	11,01	10,85	10,80	10,45	11,34	11,13	12,04
2007	11,12	10,72	11,45	11,26	11,97	11,46	11,87	11,35	11,19	12,42	12,02	12,89
2008	11,83	11,85	12,03	12,94	12,53	12,57	13,47	11,79	12,57	13,43	12,36	15,38

Zdroj: NBS.

Tabuľka 34 Hodnota transakcií uskutočnených v SIPS (bil. Sk)

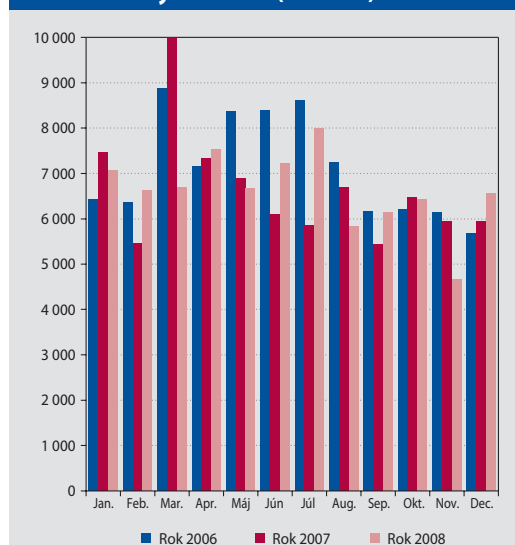
	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Máj	Jún	Júl	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
2004	2,77	2,62	3,05	2,86	3,30	3,95	3,84	3,70	3,46	3,43	3,25	4,46
2005	3,95	13,78	11,12	6,35	5,98	6,22	5,04	5,60	5,14	5,00	5,53	5,93
2006	6,43	6,36	8,88	7,15	8,37	8,38	8,61	7,25	6,17	6,21	6,13	5,69
2007	7,46	5,45	9,97	7,34	6,87	6,10	5,85	6,69	5,44	6,47	5,95	5,95
2008	7,08	6,62	6,70	7,53	6,67	7,21	8,00	5,83	6,15	6,42	4,67	6,56

Zdroj: NBS.

na takmer 153 mil. transakcií. Ich počet oproti roku 2007 vzrástol o 9,34%, čím sa zachoval trend medziročného nárastu z predchádzajúcich rokov. Vývoj počtu uskutočnených transakcií podľa jednotlivých mesiacov roka zobrazuje graf 42 a tabuľka 33.

Celková hodnota objemu spracovaných transakcií za rok 2008 predstavovala približne 79,5 bil. Sk (2 638,9 mld. €). Celkový objem spracovaných transakcií v roku 2008 bol takmer zhodný s predchádzajúcim rokom a s poklesom 1,32% potvrdil minuloročný zlom v takmer 50% medziročnej rastovej krivke z rokov 2004 – 2006 (v roku 2007 bol prvýkrát zaznamenaný pokles v objeme o 7,1%). Vývoj hodnôt uskutočnených transakcií v jednotlivých mesiacoch roka zobrazuje graf 43 a tabuľka 34.

Graf 43 Vývoj hodnoty transakcií uskutočnených v SIPS (mld. Sk)

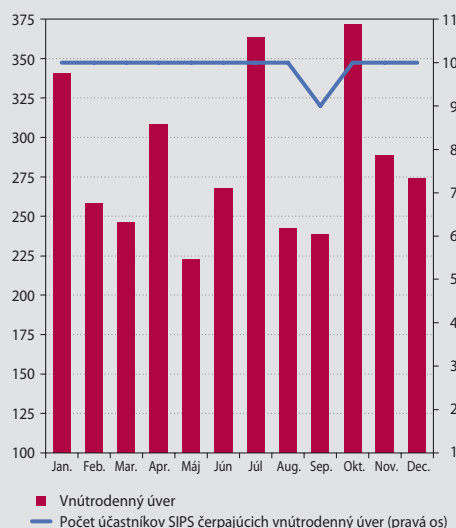
Zdroj: NBS.

Rok 2008 nezaznamenal zmeny v rámci podielov počtu a objemu spracovaných prioritných platieb na celkovom počte uskutočnených transakcií (v roku 2008 bolo spracovaných 277 697 transakcií v celkovom objeme takmer 54 bil. Sk, t. j. 1 792,5 mld. €). Podiel počtu transakcií prioritných platieb tak zotrval na úrovni z roku 2007, a to na necelých 0,2% (v rámci počtu transakcií predstavuje naozaj minimálne zastúpenie). V rámci podielu na celkovej hodnote uskutočnených prevodov však predstavoval 68%, čo znamená, že pomer objemu prioritných a normálnych platieb sa zachoval na hodnote 32:68.

Graf 44 zobrazuje podiel objemu normálnych a prioritných platieb podľa piatich po sebe idúcich rokov v hodnotovom vyjadrení. Poukazuje

Graf 44 Podiel normálnych a prioritných platieb na celkovom objeme uskutočnených transakcií (mil. Sk)

Zdroj: NBS.

Graf 45 Objem vnútrodných úverov v roku 2008 (mld. Sk)

Zdroj: NBS.

na už konštatované ustálenie hodnôt tak v objemovom vyjadrení, ako i v pomernom zastúpení oboch kategórií.

Platobný systém SIPS bol pre účastníkov v roku 2008 otvorený počas všetkých 250 pracovných dní. Denne bolo v systéme spracovaných a zúčtovaných priemerne 583-tis. platieb v celkovom objeme takmer 317,76 mld. Sk (10 547,7 mil. €), pričom priemerná hodnota jednej transakcie predstavovala 545 370 Sk (18 102,97 €).

Lepšiu predstavu o týchto číslach môže sprostredkovať údaj o tom, že približne za 6,38 pracovného dňa systém SIPS v sledovanom roku spracoval a zúčtoval platby, ktorých hodnota sa v kumulatívnom vyjadrení rovná hrubému domácomu produktu Slovenskej republiky v roku 2008.¹ Vzhľadom na nárast výšky HDP za rok 2008 sa obrátka HDP oproti roku 2007 zvýšila viac ako o polovicu pracovného dňa.

Národná banka Slovenska poskytuje účastníkom medzibankového platobného styku, ktorí sú povinní tvoriť povinné minimálne rezervy, vnútrodný úver. Vnútrodný úver sa poskytuje formou možnosti prečerpania peňažných prostriedkov na účte peňažných rezerv stanovením maximálneho debetného zostatku (overdraft), pričom je splatný len v rámci jedného pre-

vádzkového dňa a musí byť plne zabezpečený kolaterálom, t. j. dostatočným množstvom cenných papierov v relevantnej hodnote, ktoré boli evidované v centrálnom registri krátkodobých cenných papierov vedenom NBS.

V roku 2008 požiadalo o poskytnutie vnútrodného úveru desať účastníkov SIPS. Na rozdiel od predchádzajúceho roka bola ich účasť na čerpaní v priebehu roka vyvážená, keďže okrem septembra sa v jednotlivých mesiacoch roka zapájali do čerpania vnútrodných úverov všetci žiadatelia. V roku 2008 bolo účastníkom, ktorí požiadali o vnútrodný úver, poskytnutých viac ako 3 422,3 mld. Sk (113,6 mld. €), pričom Národná banka Slovenska poskytla vnútrodný úver v priemernom týždennom objeme 66,092 mld. Sk, t. j. 2 193,9 mil. € (objem poskytnutého vnútrodného úveru účastníkom je nastavovaný na týždennej báze). Objem vnútrodných úverov v mesačnom členení roku 2008, ako i počet účastníkov čerpajúcich úver sú zobrazené v grafe 45.

Informácie o počte a objeme transakcií spracovaných v systéme SIPS sú publikované na internetovej stránke Národnej banky Slovenska.

6.2.3 PLATOBNÉ KARTY²

V roku 2008 sa počet vydaných platobných kariet zvýšil o 7,5 % na 5,255 milióna platobných kariet.

¹ HDP za rok 2008 predstavuje 2 028,42 mld. Sk (zdroj: Štatistický úrad SR).

² Zdroj: Slovenská banková asociácia.

K 31. decembru 2008 mohli klienti bánk na území Slovenskej republiky využívať sieť 2 266 bankomatov a 31 722 platobných terminálov.

V roku 2008 držitelia platobných kariet uskutočnili takmer 155 miliónov transakcií v celkovej hodnote takmer 387 mld. Sk (12,85 mld. €). Počet výberov z bankomatov dosiahol 90 miliónov v celkovej hodnote 304 mld. Sk (10,09 mld. €) a počet platieb prostredníctvom platobných terminálov dosiahol takmer 65 miliónov v hodnote viac ako 85 mld. Sk (2,82 mld. €).

Počet a hodnota uskutočnených platieb prostredníctvom platobných terminálov v roku 2008 zaznamenali výrazný rast, avšak takmer 60 % všetkých platobných transakcií uskutočnených prostredníctvom platobných kariet tvorili výbery hotovosti z bankomatov. Dynamika rastu počtu bezhotovostných platieb je vyššia v porovnaní s hotovostnými výbermi – počet platieb medziročne rástol o 28 % (nárast o 5 % v prípade hotovostných výberov) a hodnota platieb sa medziročne zvýšila o 23 % (nárast o 11 % v prípade hotovostných výberov).

6.3 SPOLUPRÁCA S MEDZINÁRODNÝMI FINANČNÝMI INŠTITÚCIAMI V OBLASTI PLATOBNEHO STYKU

Hodnotenie systému zúčtovania cenných papierov CDCP, a. s., na bezproblémové začlenenie SR do eurozóny

Európska centrálna banka (ECB) sa v súvislosti s prijatím jednotnej meny euro v Slovenskej republike obrátila na Národnú banku Slovenska s požiadavkou vykonať hodnotenie systémov vyrovnania cenných papierov (SSS) oproti štandardom pre ich použitie v úverových operáciách Európskeho systému centrálnych bánk (Standards for the use of EU securities settlement systems in ESCB credit operations). ECB stanovila formálny postup na zabezpečenie vykonania tohto hodnotenia, v ktorom mala Národná banka Slovenska funkciu koordinátora vo vzťahu k domácim systémom vyrovnania cenných papierov i funkciu prvého hodnotiteľa. Funkciu druhého hodnotiteľa zastávala Banca d'Italia. Finálna hodnotiaci správa bola vypracovaná zo strany ECB v decembri 2008 a ukončenie hodnotiaceho procesu bolo spojené so zasláním odporúčaní zo strany ECB.

Predmetom hodnotenia v rámci Slovenskej republiky bol Centrálny depozitár cenných papierov (CDCP). Po schválení Radou guvernérov ECB bol CDCP hodnotený ako „vyhovujúci“ štandardom na jeho použitie v úverových operáciách Eurosystemu centrálnych bánk a zároveň je vedený v zozname akceptovateľných systémov vyrovnania cenných papierov pre úverové operácie v Eurosysteme. ECB zaslala CDCP aj niekoľko odporúčaní, ktoré by mal CDCP dodržať v najbližšom období. Dňa 19. decembra 2008 vyšla aj tlačová správa (publikovaná na webovej stránke ECB), v ktorej sa informuje o aktualizovanom zozname akceptovateľných SSS v eurozóne, medzi ktoré pribudol CDCP. Ďalšie hodnotenie slovenských SSS sa očakáva v roku 2010.

EURÓPSKA PLATOBNÁ RADA – OBLASŤ SEPA

Projekt SEPA predstavuje vytvorenie jednotnej oblasti platieb v eurách (SEPA), v rámci ktorej budú môcť spotrebiteľia, podniky a ďalšie hospodárske subjekty zasielať a prijímať platby v eurách – či už v rámci jednej krajiny, alebo medzi jednotlivými krajinami – za rovnakých základných podmienok, práv a povinností a bez ohľadu na to, kde sa nachádzajú. Riadiacim a koordinačným orgánom SEPA na európskej úrovni je Európska platobná rada, ktorej členom je Slovenská banková asociácia. Projekt SEPA podporuje aj Európska centrálna banka, Európska komisia, ako aj národné centrálné banky. Projekt SEPA pokrýva dva základné platobné nástroje, a to úhrady a inkasá, a definuje spoločný rámec pre platobné karty.

V priebehu roka 2008 dospela SEPA k významnému medzníku, a to v podobe spustenia schémy pre SEPA úhrady dňa 28. januára 2008. Od daného dátumu možno používať prvý platobný nástroj založený na spoločných pravidlách a postupoch. V priebehu roka sa do schémy SEPA úhrad zapojilo viac ako 4 300 bánk z 31 európskych krajín predstavujúcich približne 95 % objemu platieb, z toho sedem bánk pôsobiacich v SR. V júli schválila Európska platobná rada novú verziu pravidiel pre SEPA úhrady (verzia 3.2).

Podiel SEPA úhrad na celkovej počte zrealizovaných úhrad monitoruje Európska centrálna banka aj pomocou tzv. SEPA indikátora eurozóny. SEPA indikátor eurozóny sa aktualizuje raz mesačne a publikuje sa na webovej stránke ECB. Ku koncu roka 2008 dosahoval v rámci eurozó-

ny podiel SEPA úhrad na celkovom počte úhrad 1,8% (zdroj – Európska centrálna banka).

V prípade SEPA inkás je začiatok ich používania naplánovaný na 1. novembra 2009. V priebehu roka 2008 vydala Európska platobná rada novú verziu SEPA pravidiel pre inkasá (verzia 3.2) a v decembri bol na plenárnom zasadnutí EPC odsúhlasený alternatívny spôsob realizácie inkás prostredníctvom tzv. e-mandátu.

Európska centrálna banka vydala šiestu správu o stave realizácie projektu SEPA, v ktorej sa uvádza aj zoznam dôležitých krokov nevyhnutných na dosiahnutie cieľov projektu SEPA.

VÝBOR PRE SEPA

Najvyšší riadiaci a koordinačný orgán projektu SEPA v SR predstavuje Výbor pre SEPA. Výbor pre SEPA predsedá Slovenská banková asociácia. Výbor zároveň zoskupuje poskytovateľov aj používateľov platobných služieb a pracuje v zložení: Národná banka Slovenska, Ministerstvo financií SR, Štátna pokladnica, Slovenská banková asociácia, zástupcovia komerčných bánk, Slovenská pošta, zástupcovia malých a stredných podnikov, zástupcovia podnikateľskej sféry a zástupcovia spotrebiteľov.

EUROSYSTEM, ESCB, SYSTÉM TARGET2 A NAPOJENIE NBS A BANKOVÉHO SEKTORA NA SYSTÉM TARGET2

V roku 2007 sa úspešne ukončil vývoj nového platobného systému TARGET2, ktorý sa zavíjal 19. novembra 2007, keď bol systém uvedený do prevádzky a začala ho využívať prvá migračná vlna existujúcich účastníkov. Prechod pôvodných účastníkov systému TARGET na systém TARGET2 bol rozdelený do troch vln. Celý proces prechodu bol úspešne ukončený poslednou vlnou, ktorá sa uskutočnila 19. mája 2008. Od tohto momentu prestal existovať pôvodný systém TARGET.

Spolupráca prevádzkovateľa systému TARGET2, centrálnych bánk Eurosystemu, Európskeho systému centrálnych bánk, ako aj jeho používateľov však neprestala. V podstate už počas prechodu sa začala práca na novej verzii programového vybavenia platformy SSP, na ktorej sa prevádzkuje systém TARGET2. Nejde o výnimočnú situáciu, ale o pravidelnú ročnú aktualizáciu, ktorou sa implementujú nové funkcionality podľa požiadaviek účastníkov, resp. odstraňujú sa chyby

predchádzajúcej verzie. Každá takáto aktualizácia podlieha dôkladnému testovaniu na úrovni centrálnych bánk zapojených do systému TARGET2 aj na úrovni všetkých účastníkov systému. Nová verzia platformy SSP s označením 2.0 bola po úspešnom otestovaní nasadená do produkčného prostredia systému TARGET2 17. novembra 2008.

V novembri 2007 Banková rada NBS schválila projekt napojenia sa NBS a bankového sektora SR na systém TARGET2. Tento projekt v priebehu roka 2008 vrcholovo zastrešoval personálne, organizačné, technické a právne zmeny, ktoré si príprava na pripojenie vyžiadala. Hlavnými cieľmi tohto projektu bolo analyzovať vnútrobankové procesy NBS, ktoré budú ovplyvnené pripojením na TARGET2 a pripraviť výstup v podobe plánu nevyhnutných zmien a zásahov do existujúcich procesov, ako aj pripraviť a realizovať plán pripojenia NBS a bankového sektora (registrácia do SWIFT-ových služieb, registrácia do testovacieho prostredia TARGET2, 3 fázy testovania, registrácia do produkčného prostredia a nakoniec prechod a začatie normálnej prevádzky).

Počas celého roka NBS intenzívne komunikovala so zástupcami budúcich účastníkov systému TARGET2-SK. V marci 2008 odovzdala účastníkom informácie potrebné na vykonanie registrácie do SWIFT-ových služieb pre systém TARGET2, na vyplnenie registračných formulárov SSP na registráciu do testovacieho prostredia a o všetkých organizačných aspektoch tohto procesu. Rovnako v marci prebehli školenia o používaní Informačného a kontrolného modulu, na ktorých bolo zaškolených takmer 200 používateľov systému TARGET2 z bánk a pridružených systémov.

V apríli 2008 sa v NBS uskutočnilo stretnutie zástupcov Európskej centrálnej banky a zástupcov prevádzkovateľa SSP, ktoré okrem iného potvrdilo možnosť začatia testovania v systéme TARGET2 podľa plánu. V priebehu apríla 2008 sa všetci účastníci zaregistrovali do testovacieho prostredia systému TARGET2 a testovanie účastníkov sa začalo 5. mája 2008.

Samotné testovanie bolo rozdelené do troch fáz – testovanie pripojenia, testovanie súčinnosti a testovanie krajiny. Prvé dve fázy prebiehali paralelne a predstavovali individuálne testovanie jednotlivých účastníkov, ktorí museli absolvovať

predpísané povinné a voliteľné testovacie scenáre. Posledná fáza, ktorá prebehla v mesiacoch september a október predstavovala komplexné simulovanie prevádzkových dní so zapojením sa všetkých bánk a pridružených systémov, ako aj testy neštandardných situácií. Testovanie prebehlo úspešne, všetci účastníci splnili technické a prevádzkové predpoklady pre riadnu prevádzku.

V priebehu novembra a decembra sa účastníci zaregistrovali do produkčného prostredia systému TARGET2 a z technického hľadiska bolo spustenie produkčnej prevádzky plne pripravené. V tomto období zároveň vrcholila príprava legislatívneho zázemia pripojenia NBS a jej bankového sektora na TARGET2. Rada guvernérov ECB prerokovala 9. decembra 2008 návrh Rozhodnutia NBS č. 9/2008 o podmienkach účasti v TARGET2-SK, ktorým sa prevzali harmonizované podmienky účasti v systéme TARGET2 do právnych predpisov NBS. V decembri sa podpísali aj zmluvy o účasti v systéme TARGET2-SK medzi NBS ako prevádzkovateľom tohto systému a všetkými jeho účastníkmi.

EUROSYSTÉM, TARGET2-SECURITIES, TARGET2 ADVISORY GROUP

Nominovaní zástupcovia Národnej banky Slovenska v pracovných výboroch a pracovných skupinách Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB) pokračovali v spolupráci so zástupcami ESCB aj v oblasti platobného styku.

V rámci konsolidácie infraštruktúry európskeho trhu cenných papierov pokračoval Eurosystem za podpory ESCB systému aj v roku 2008 v prácach na projekte s názvom TARGET2-Securities (T2S). Cieľom tohto projektu je maximalizovať bezpečnosť a výkonnosť vyrovnania transakcií s cennými papiermi. T2S bude technickou platformou na vyrovnanie cenných papierov v peniazoch centrálnych bánk v rámci eurozóny/EÚ/EHS primárne v mene euro, pričom technicky bude možné vykonávať vyrovnanie aj v inej mene než euro.

V roku 2008 bol v rámci ESCB systému vytvorený T2S Advisory Group (AG) – poradný orgán pre rozhodovacie orgány ECB pre projekt T2S, v ktorom má Národná banka Slovenska spolu so zástupcom Centrálného depozitára cenných papierov, a. s., svoje zastúpenie. Poslaním AG je otvorená spolupráca zástupcov ESCB systému so

zástupcami centrálnych depozitárov a ich klientov, ako aj regulátorov trhu cenných papierov na projekte T2S.

AG sa v roku 2008 podieľal na tvorbe používateľských požiadaviek pre navrhované funkčnosti T2S, ktoré sú zhrnuté v dokumente User requirements document. Jeho verzia 4.0 bola schválená Radou guvernérov ECB v júli 2008. V druhej polovici roka 2008 spolupráca pokračovala, rozbehli sa práce na prípravách právnych dokumentov na riešenie zmluvných vzťahov k platforme T2S a pokračovali konzultácie trhu o navrhovaných službách T2S.

V zmysle rozhodnutia Rady guvernérov ECB budú platformu T2S prevádzkovať centrálné banky (skupina štyroch centrálnych bánk označovaná ako 4CB) a má byť spustená do prevádzky v roku 2013.

6.4 PRÍPRAVY NA ZAVEDENIE EURA

Pracovný výbor pre banky a finančný sektor

Pracovný výbor pre banky a finančný sektor v priebehu roka 2008 plnil úlohy vyplývajúce z Národného plánu zavedenia eura v SR a úlohy schválené pracovným výborom pre oblasť bezhotovostného a hotovostného obehu. Rokovania prebiehali v zmysle vopred schváleného plánu práce pracovného výboru, ktorý bol schváľovaný polročne.

Členmi pracovného výboru boli zástupcovia Národnej banky Slovenska, Slovenskej bankovej asociácie, Ministerstva financií SR, Štátnej pokladnice, Slovenskej asociácie poisťovní, Slovenskej asociácie správcovských spoločností, Asociácie doplnkových dôchodkových spoločností, Asociácie dôchodkových správcovských spoločností, Asociácie obchodníkov s cennými papiermi a Slovenskej pošty. Na niektoré rokovania boli prizvaní aj zástupcovia ďalších inštitúcií finančného sektora, napr. Burzy cenných papierov v Bratislave, a. s.

Pracovný výbor vznikol v roku 2005 a v priebehu svojho viac ako 3-ročného pôsobenia sa venoval rôznym úlohám, predovšetkým z oblasti bezhotovostného a hotovostného platobného styku, ale aj z oblasti cenných papierov a obchodov finančného trhu. Išlo napr. o stanovenie pravidiel

pre duálne zobrazovanie cien a finančných hodnôt v celom finančnom sektore, riešenie problematiky ultima roka 2008, napojenie na systém TARGET2, elektronické bankovníctvo, zmeny platobných kariet, zásobovanie bankomatov eukrom, nastavenie POS terminálov, stratégiu zavedenia eura do hotovostného platobného styku,

predzásobenie eurovou hotovosťou a legislatívnu úpravu zmien v hotovostnom a bezhotovostnom obehú v súvislosti so zavedením eura v SR.

Činnosť pracovného výboru pre banky a finančný sektor bola ukončená po úspešnom zavedení eura v SR.